

ги на прийняття спадщини. Визначили, що прийняття спадщини відбувається за певних умов, а також є можливість призначення додаткового строку.

1. Цивільний кодекс України: офіц. текст. Київ: Правова єдність, 2019. 312 с.
2. Бабаєва Ю. Н. Окремі питання спадкування. Бюлетень Міністерства юстиції України, 2011. № 10. С. 29-33.
3. Жанабилова А. Наследование по закону: место в системе наследования, понятие, сущность и основания. *Экономика и право Казахстана*, 2008. № 2. С. 52-55.
4. Слома В. М. Спадкування за законом у цивільному праві України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: Право*, 2010. Вип. 7. С. 68-72.
5. Шумська К. І. Загальні правила спадкування: метод. пос. Івано-Франківськ, 2016. 7 с.

Лук'янчук Н. С.
здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Карпенко Р. В.
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ACQUIS ЄС

Організаційне забезпечення збалансованого розвитку регіону вивчалось С. Носковою. Організаційне забезпечення в контексті судової діяльності розглядали А. Гель, Г. Семаков та С. Кондракова, а також Д. Приймаченко та Р. Ігонін, а в контексті стратегічного управління – З. Шершньовою. Для розуміння організаційного забезпечення адаптації законодавства необхідним є дослідити та розкрити зміст самого поняття.

На думку Р. Петрова, “правильний та уніфікований переклад поняття “*acquis communautaire*” на інші мови держав-членів ЄС завжди спричиняв труднощі у зв’язку з відсутністю єдиної офіційної мови спілкування між державами-членами ЄС” [4, с. 20] та що “в проекті Конституційного договору ЄС поняття “*acquis communautaire*” асоціювалося з правом ЄС” [4, с. 23]. Окрім того, науковець відмічає, що “поняття “*acquis communautaire*” було

вжито як правове поняття, яке включає акти інститутів ЄС як ті, що наділені обов'язковою юридичною силою, так і ті, що мають необов'язковий характер" [4, с. 23]. Після набрання чинності Лісабонського договору "із статей, що характеризують цілі та завдання ЄС, зникла згадка про "acquiscommunitaire" [4, с. 23]. Перелічуючи можливі причини цього, Р.Петров говорить про відсутність даного терміну в усьому тексті договору [4, с. 24]. Варто зазначити, що остаточного формулювання визначення поняття "acquis ЄС" та його обсягу в науці та практиці не існує. Інститути ЄС часто застосовують різноманітні поняття ("acquis Союзу", "acquis ЄС", "acquis") без визначення їх обсягу та змісту [4, с. 26]. Р. Петров однією з можливих причин такого підходу бачить те, що інститути ЄС віддають перевагу використання "acquis ЄС" як динамічного поняття без фіксації його змісту [4, с. 26]. З прийняттям у 2004 році Закону України "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС" український законодавець закріпив визначення поняття "acquiscommunitaire" та навіть вичерпний перелік його джерел, чого не робив жоден законодавець ЄС та країн-членів. Окрім того в цьому законі як рівнозначні застосовуються терміни "acquiscommunitaire" та "acquis Європейського Союзу", що дозволяє нам розглядати ці терміни як синоніми. В цьому Законі *acquiscommunitaire* (*acquis*) визначається як "правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського Співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ" [2].

Можна стверджувати, що адаптація законодавства – це специфічний термін, який вживається лише в рамках права ЄС і переважно по відношенню до третіх країн, зокрема України. У зв'язку із цим, в даному дослідженні переважновикористовується поняття "адаптація", однак застосування гармонізації та апроксимації також можливе зважаючи на загальний характер їх змісту –приведення законодавства у відповідність до *acquis* ЄС. Саме ж визначення терміну "адаптація законодавства", як вже було відмічено, зводиться до приведення його у відповідність до *acquis* ЄС [1]. Даний процес полягає як у безпосередньому прийнятті нормативних актів (внесення змін до них), так і в доведенні їх до реальної роботи в суспільстві (фактичне регулювання ними суспільно-правових відносин). Якщо подивитись на цей процес ширше, то можна побачити, що адаптація законодавства є однією з основних політико-правових цілей України у зв'язку з її євроінтеграційною політикою. Вона є обов'язковою діяльністю держави на виконання умови Копенгагенських критеріїв та Угоди про асоціацію. Отже, з огляду на державно-управлінський та політичний аспекти адаптація законодавства є значно більшим, а ніж просто процесом, який потрібно розглядати в контексті євроінтеграційної політики України та, зокрема, виконання Угоди про асоціацію. Переходячи до визначення організаційного забезпечення та його змісту, для кращого його розуміння вважаємо за необхідне проаналізувати окремі його

поняття: “організація” та “забезпечення”. Для їх дослідження звернемося до загальнотеоретичних праць різних галузей знань. Так, у енциклопедичних та термінологічних словниках організація розуміється як: внутрішня упорядкованість, узгодженість, взаємодія більш або менш диференційованих та автономних частин цілого, обумовлені його побудовою; сукупність процесів або дій, які ведуть до утворення та удосконалення взаємозв’язків між частинами цілого; об’єднання людей, які спільно реалізують програму або мету та діючих на основі визначених правил та процедур [5, с. 931];

Отже, *acquis* ЄС є широким поняттям та охоплює всі положення, які так чи інакше регулюють правові відносини громадян ЄС та держав-членів ЄС: принципи, норми регламентів, директив, рішень та рекомендацій, рішення Європейського суду, міжнародні угоди тощо. Відповідно, поняття “право ЄС” є вужчим. Однак, для цілей даного дослідження воно використовується на ряду з “*acquis* ЄС” як синонім. У результаті аналізу досліджень в сфері приведення законодавства України відповідно до права (*acquis*) ЄС співвіднесено вжиті в них суміжні поняття за такими критеріями: особливості, обумовлені статусом країни (є членом чи прагне набути членства); сутність процесу (односторонній чи взаємний); характер процесу приведення у відповідність та його здійснюваних дій; обсяг охоплення галузей/сфер правового регулювання. Визначено, що поняття “адаптація” законодавства зводиться до приведення його у відповідність до *acquis* ЄС, а суміжні з ним поняття “гармонізація” та “апроксимація” розуміються в межах даного дослідження як синоніми.

Теоретичне розуміння організаційного забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* ЄС обумовлюється розумінням організаційного забезпечення як комплексу організаційних структур та процедур, які створюють належні умови для ефективного перебігу тих чи інших процесів та досягнення мети.

1. Бедова О. А. До питання визначення поняття адаптації законодавства України до *acquis* ЄС. *Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю* (м. Одеса, 28 жовт. 2016 р.) О., 2016. С. 186–187.

2. Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу затв. Законом України від 18 берез. 2004 р. № 1629–IV // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

3. Муравйов В. І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика) / В. І. Муравйов. К. : Академ-Прес, 2002. 425 с.

4. Петров Р. А. Транспозиція “*acquis*” Європейського Союзу у правовій системі третіх країн : монографія Р. А. Петров. К. : Істина, 2012. 384 с.

5. Советский энциклопедический словарь гл. ред. А. М. Прохоров. 3-е изд. : Сов. энцикл., 1985. 1600 с.